

Introducció a la filosofia de l'Àsia (I): La filosofia de l'Índia

La filosofia occidental no pot quedar-se limitada a la seva pròpia tradició gaire temps sense córrer el perill de tornar-se provinciana.

Mircea Eliade

El curs vol ser una primera aproximació a la saviesa filosòfica de l'Índia. Es partirà dels textos fonamentals de la revelació vèdica —els *Veda*, les *Upaniṣad* i la gran síntesi hindú de la *Bhagavad-Gītā*— on queden dibuixats els principis fonamentals de la cosmovisió índica: la ignorància (*avidyā*) respecte de qui som, ens té presoners amb l'errònia i dolorosa (*duḥkha*) identificació de cos-ment, tot i caient en la il·lusió (*māyā*) de prendre les aparences per la realitat; això, ens porta a actuar (*karma*) compulsivament moguts pel desig (*kāma*), que ens manté lligats a la interminable espiral de naixement i mort (*saṃsāra*); però amb la discriminació (*viveka*) i el coneixement (*jñāna*), seguint el camí de la unió (*yoga*), el si-mateix (*ātman*) tot i adonant-se'n, pot despertar (*buddha*) i alliberar-se (*mokṣa*, *nirvāṇa*).

Com tota tradició filosòfica el pensament índic també desplega una ontologia, epistemologia, antropologia, ètica, política, estètica... Veurem la formació de les escoles ortodoxes del hinduisme: *nyāya*, *vaiśeṣika*, *sāṃkhya*, *yoga*, *mīmāṃsā* i *vedānta*; com també de les heterodoxes: *cārvāka*, jainisme i en especial el buddhisme, des del Buddha de les Quatre Nobles Veritats, fins l'aparició dels buddhismes *theravadā* i *mahāyāna*.

Caldrà fer un tast dels grans mestres de la tradició actual (*advaita*), el buddhista Nāgārjuna, el vedàntic Śaṅkara i el tântric Abhinavagupta, per acabar amb una breu visió del neohinduisme i dels savis vedantins contemporanis Ramana Maharshi i Sri Aurobindo.

Guió:

1. La revelació vèdica: els *Veda*, els *Brāhmaṇa*, les *Upaniṣad* i la *Bhagavad-Gītā*. El *dharma* índic: *avidyā*, *māya*, *karma*, *saṃsāra*, *mokṣa*, *yoga*.
2. L'ortodòxia hindú dels sis punts de vista (darshana): *nyāya*, *vaiśeṣika*, *sāṃkhya*, *yoga*, *mīmāṃsā* i *vedānta*. L'epistemologia del *sāṃkhya*, l'ontologia del *vedānta* i la soteriologia del *yoga*.
3. L'heterodòxia: *cārvāka*, jainisme i buddhisme. El *Buddha*, el *Dhamma* i el *Samgha*. El camí del mig i les Quatre Nobles Veritats. El buddhisme *theravadā* del Cànon pali, el *mahāyāna* dels *Sūtra* de la Perfecció de la Saviesa i el *vajrayāna* dels *Tantra*.
4. La gran filosofia índica actual (*advaita*): la vacuïtat (*śūnyatā*) i el camí del mig (*mādhyamaka*) del buddhista Nāgārjuna, l'*advaita vedānta* hindú de Śaṅkara i el *tantra* actual del *śivaisme* del Caixmir d'Abhinavagupta.
5. El neohinduisme contemporani.

Bibliografia bàsica:

- Heinrich ZIMMER, *Filosofías de la India* [1951], sexto piso, México, 2008.
- T.M.P. MAHADEVAN, *Invitación a la Filosofía de la India* [1974], F.C.E., México, 1998.
- Raimon PANIKKAR, *Espiritualidad hindú. sanātana dharma*, Kairós, Barcelona, 2005.
- Mircea ELIADE, *Técnicas del yoga* [1948], Kairós, Barcelona, 2000.

Professor: Xavier Serra Narciso, llicenciat en Filosofia i diplomad en Teologia i Ciències Religioses. Catedràtic emèrit de Filosofia de secundària, membre del Seminari Raimon Panikkar de Pensament Intercultural de la UdG i coordinador de l'edició catalana de l'Opera Omnia Raimon Panikkar.

Dates i lloc: Tots els dimarts i dijous de 19,30h a 21h, del 4 d'abril a l'11 de maig (excepte els dies 11 i 13 d'abril, Setmana Santa), a l'aula A3 de la Facultat de Lletres de la UdG.

Inscripcions: Càtedra Ferrater Mora (dir.cfm@udg.edu). El preu és de 20.-EUR, que caldrà abonar al número de compte ES66 0049 1807 3721 1069 0271. El curs és gratuït per a alumnes, professors i PAS de la UdG.